

Izbori u znanstvena zvanja na Geofizičko-meteorološkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

1. Uvod

U ovom tekstu opisuje se način na koji se provode izbori u znanstvena zvanja na Geofizičko-meteorološkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Posebno se izlaže pokretanje postupka, zatim kriteriji po kojima se provode izbori te, naposljetku, rad komisija za izbor. Tekst je usklađen sa Zakonom o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, Poslovníkom o radu matičnih komisija i Statutom Fakulteta. Pri razradi osnovnih postavki uvažene su specifičnosti rada i napredovanja geofizičara. Tekst ne predstavlja normativni akt, već bi trebao poslužiti kao orijentacija i kandidatima i članovima komisija za izbor u znanstvena zvanja.

2. Pokretanje postupka

Geofizičari koji djeluju u području fizike atmosfere, fizike mora ili fizike unutrašnjosti Zemlje izabiru se u ova znanstvena zvanja:

- znanstveni asistent,
- znanstveni suradnik,
- viši znanstveni suradnik,
- znanstveni savjetnik.

Postupak za izbor u znanstveno zvanje pokreće kandidat ili ustanova u kojoj je kandidat zaposlen. Kandidat može zatražiti izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje ili može naznačiti zvanje u koje smatra da bi trebao biti izabran. Svojoj molbi kandidat prilaže:

- stručnu biografiju,
- popis radova,
- separate.

Važni elementi biografije jesu:

- datum i mjesto rođenja,
- opis školovanja,
- podaci o prethodnim izborima u znanstvena zvanja,
- opis radnog iskustva (uključujući studentske boravke u inozemstvu),
- prikaz znanstvene te nastavne, stručne i organizacijske aktivnosti (prema elementima navedenim u trećem poglavlju).

Radovi se razvrstavaju na slijedeći način:

a) znanstveni radovi:

- a.1) radovi u časopisima s međunarodnom recenzijom (koji su obuhvaćeni u Current Contents (CC) odnosno Science Citation Index (SCI)): ori-

- ginalni znanstveni radovi, kratka priopćenja, pregledni radovi, prethodna priopćenja,
- a.2) radovi u ostalim časopisima: originalni znanstveni radovi, kratka priopćenja, pregledni radovi, prethodna priopćenja,
- a.3) radovi u zbornicima recenziranih kongresnih saopćenja,
- b) monografije i knjige (uključuju se i poglavlja),
- c) udžbenici i skripta,
- d) izlaganja sa znanstvenih i stručnih skupova (posebno označiti pozvana predavanja),
- e) stručni radovi (treba ih razvrstati kao znanstvene radove),
- f) studije i elaborati (posebno označiti vođenje projekta),
- g) popularni radovi.

Molbi se prilažu separati radova. Za radove u tisku prilaže se kopija pisma uredništva o prihvaćanju rada.

3. Kriteriji za izbor

Formalni kriteriji za izbor u znanstvena zvanja jesu postignuti akademski stupanj magistra odnosno doktora, potreban broj bodova iz djelatnosti A (=znanstvena aktivnost) te potreban broj bodova iz djelatnosti B (=nastavna, stručna i organizacijska aktivnost).

Za znanstvenog asistenta može biti izabran kandidat koji ima akademski stupanj magistra znanosti ili kandidat za kojeg je u postupku stjecanja doktorata utvrđeno da ima objavljene znanstvene radove koji su ekvivalentni magistarskom radu, uz uvjet da ima još 3 boda iz djelatnosti A.

Za znanstvenog suradnika može biti izabran kandidat koji ima doktorat znanosti, 9 bodova iz djelatnosti A te 2 boda iz djelatnosti B. Kandidat za znanstvenog suradnika mora imati sposobnost samostalnog rješavanja postavljenih znanstvenih zadataka.

Za višeg znanstvenog suradnika može biti izabran kandidat koji ima doktorat znanosti, 18 bodova iz djelatnosti A te 4 boda iz djelatnosti B. Kandidat za višeg znanstvenog suradnika mora imati sposobnost za postavljanje i rješavanje znanstvenih zadataka.

Za znanstvenog savjetnika može biti izabran kandidat koji ima doktorat znanosti, 30 bodova iz djelatnosti A te 6 bodova iz djelatnosti B. Kandidat za znanstvenog savjetnika mora svojim djelovanjem značajno doprinositi razvoju geofizičkih znanosti.

Bodovanje djelatnosti A

Po jedan bod donosi svaki objavljeni znanstveni rad. Pod znanstvenim radom razumijeva se originalno znanstveno dostignuće, objavljeno u znanstvenom časopisu, monografiji ili nekoj drugoj ediciji sa stručnom recenzijom, dostupno

široj znanstvenoj javnosti. Takva definicija isključuje npr. nerecenzirana kongresna saopćenja. Preporučuje se da bar jedna trećina znanstvenih radova bude objavljena u međunarodnim znanstvenim časopisima (koji se navode u vodećim sekundarnim publikacijama CC i SCI), ali i da dio radova bude objavljen u domaćim znanstvenim edicijama (koje udovoljavaju uvjetima recenziranosti i dostupnosti široj znanstvenoj javnosti). Kandidat bi se u radovima trebao pojavljivati i kao glavni odnosno jedini autor.

Bodovanje djelatnosti B

Djelatnost B boduje se u skladu s priloženom tablicom. Tom djelatnošću kandidat može postići najviše 2 boda za zvanje znanstvenog suradnika, 4 boda za zvanje višeg znanstvenog suradnika odnosno 6 bodova za zvanje znanstvenog savjetnika.

Tablica. Način bodovanja nastavne, stručne i organizacijske aktivnosti.

Aktivnost	Bodovi
<i>Nastavna aktivnost</i>	
– Prosječno nastavno opterećenje sveučilišnog radnika	1 bod
– Vođenje diplomanda, postdiplomanda, doktoranda..0,1; 0,3; 0,5 bodova (po kandidatu)	
– Objavljivanje originalne knjige, udžbenika odnosno skripata.....	1–2 boda
– Prijevod knjige odnosno skripata.....	0,1–1 bod
<i>Stručna aktivnost</i>	
– Sudjelovanje u domaćem ili međunarodnom projektu.....	0,1–0,5 bodova
– Autorstvo stručnog rada	0,1–0,5 bodova
– Autorstvo popularnog rada	0,1–0,5 bodova
<i>Organizacijska aktivnost</i>	
– Vođenje domaćeg odnosno međunarodnog projekta.....	0,1–1 bod
– Organiziranje znanstvenog skupa	0,1–0,5 bodova
– Članstvo u uredničkom odboru znanstveno-stručnog časopisa	0,1–0,3 boda
– Funkcija u znanstveno-stručnim i drugim organima i organizacijama	0,1–0,3 boda

Navedeni orijentacijski kriteriji za izbor geofizičara u znanstvena zvanja trebali bi pomoći kandidatima pri donošenju odluke o pokretanju izbornog postupka. U provođenju postupka uzimaju se u obzir ne samo formalni kriteriji već se procjenjuje i kvaliteta znanstvene odnosno nastavne, stručne i organizacijske aktivnosti, postignuta priznanja i primjena vlastitog znanstvenog istraživanja u drugim oblastima rada.

4. Rad komisije

Postupak izbora reguliran je Statutom Fakulteta i odgovarajućim poslovnicima i zakonima. Komisija koja je izabrana za davanje mišljenja o kandidatu ima odgovoran posao koji treba savjesno obaviti. Kako je već spomenuto, komisija uvažava — pored nabrojanih formalnih kriterija za izbor u zvanje — i vrijednost ostvarenih rezultata te njihovu primjenu i postignuti odziv. Izvještaj komisije, uz spominjanje činjeničnog stanja (odluke vijeća i dr.) sadrži:

- osnovne podatke o kandidatu (generalije, školovanje, izbori u zvanja, radno iskustvo),
- sumarni te detaljni pregled rezultata znanstvenog rada kandidata (brojnost pojedinih vrsta radova, prikaz radova po području djelatnosti, analiza vrijednosti ukupnog doprinosa domaćoj odnosno svjetskoj znanosti),
- prikaz nastavne, stručne i organizacijske aktivnosti,
- pregled priznanja i opis primjene kandidatovog istraživanja u drugim područjima rada,
- zaključak i prijedlog.

Komisija svaku tvrdnju treba poduprijeti činjenicama i dokumentirati. U pravilu, izvještaj komisije je zajednički. Međutim, pojedini članovi komisije mogu dati zaseban izvještaj ako se ne slažu s mišljenjem drugih članova komisije. Predsjednik komisije ne može biti osoba koja je koautor u značajnijim radovima kandidata.

5. Zaključak

Ovaj tekst nema normativni karakter, već bi trebao poslužiti kao podsjetnik kandidatima i članovima komisija za izbor u znanstvena zvanja. Kao takav, tekst je razmotren i usvojen na sjednici Strukovnog vijeća Geofizičko-meteorološkog odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dana 14. prosinca 1989. Materijal su primili na znanje članovi Matične komisije za područje fizike Skupštine Zajednice sveučilišta SR Hrvatske na svojoj 15. sjednici dana 1. veljače 1990.

Literatura

- Zakon o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, Narodne novine, Zagreb, 1986, 187.
- Poslovník o radu matičnih komisija i Odbora za koordinaciju rada matičnih komisija Zajednice sveučilišta SR Hrvatske. Neobjavljeno, 1987, 5.
- Statut OOUR-a Prirodoslovni odjeli Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Neobjavljeno, 1988, 76.

Mirko Orlić